

Analyse monitoring sociale veiligheid

Keuze voor ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat als monitoringsinstrument

Als school maken we gebruik van ZIEN! voor het observeren van het welbevinden, de betrokkenheid en de sociale vaardigheden.

We willen graag de leerlingen (die dat kunnen) op vergelijkbare schalen bevragen, omdat we het belangrijk vinden dat de resultaten ook daadwerkelijk gebruikt worden voor het verbeteren van de veiligheidsbeleving als dat nodig blijkt te zijn. Door op vergelijkbare schalen te observeren/te bevragen, kan je resultaten goed vergelijken en inschatten of leerlingen een goed beeld hebben van hoe het gaat.

Een tweede belangrijk voordeel van ZIEN! vinden we dat de resultaten per leerling bekend zijn. Hierdoor kunnen we snel bepalen met welke leerlingen we in gesprek gaan / wie we beter gaan observeren.

Bovendien zitten alle resultaten in één systeem en kan er bekeken worden of er per leerling/groep (als de groep redelijk hetzelfde blijft) trends waarneembaar zijn.

Privacy gewaarborgd

De vragenlijst is als volgt afgenomen, om te bevorderen dat de leerlingen zo eerlijk mogelijk antwoord geven:

- Vooraf en achteraf is duidelijk verteld wat het doel is van de vragenlijst en wat er met de uitkomsten gebeurt:
'Ik ben heel benieuwd hoe jullie over jezelf denken. Daar is deze vragenlijst voor. Het gaat dus over jezelf, er is daarom geen goed of fout antwoord. Je vult in wat jij denkt, voelt of doet. Daarom is het belangrijk dat je de vragenlijst eerlijk invult, ook als je denkt dat het niet zo'n leuk antwoord is. Alle antwoorden zijn goed, als het maar is wat jij denkt, voelt of doet. Je krijgt er ook geen cijfer voor. De antwoorden ga ik gebruiken om je beter te kunnen begrijpen en om je te kunnen helpen als dat nodig is.'

Representativiteit

De leerlingen die vragenlijst hebben ingevuld, vormen een representatieve afspiegeling van de leerlingpopulatie. Het zijn namelijk alle leerlingen van de groepen 5 t/m 8.

Hoe de keus gemaakt is wie we de vragenlijst hebben laten invullen:

- Alle leerlingen vanaf leerjaar 5 hebben we ZIEN! laten invullen. Eén leerling was langdurig afwezig en heeft de vragenlijst niet ingevuld.
- Voor lagere leerroutes en voor jongere kinderen zullen de antwoorden weinig informatie geven, is de verwachting, omdat die leerlingen nog nauwelijks/niet kunnen reflecteren op hun eigen gedrag. Daarnaast is hun taalniveau en -begrip nog te laag, en hun beleving wordt heel erg bepaald door wat er nu gebeurt of zojuist is gebeurd.

Voor de leerlingen die niet zijn bevraagd met een vragenlijst, zijn we als school wel bewust en planmatig bezig met het in kaart brengen van de veiligheidsbeleving en het zoeken naar verbetering ervan als het nodig is:

- Één keer per jaar vult iedere leerkracht van groep 3 t/m 8 ZIEN! In (dit schooljaar heeft groep 3 t/m 5 de vragenlijst van Kindbegrip ingevuld i.v.m. de overgang van Zien! naar Kindbegrip), twee keer per jaar registreert iedere leerkracht van groep 1/2 middels Kijk! de ontwikkeling van iedere kleuter. Daarin is expliciet aandacht voor het welbevinden van het kind. Als er signalen van een verminderd welbevinden zijn, wordt altijd in overleg met de overige betrokkenen rond de leerling (in ieder geval ouders) gezocht naar mogelijke oorzaken en oplossingen.
- Aan ouders wordt gevraagd hoe zij het welbevinden van hun kind zien en hoe het kind de veiligheid en de contacten met leeftijdsgenoten en volwassenen op school ervaart. Dit doen wij tijdens de startgesprekken en evt. vervolgesprekken.
- In de oudertevredenheidsspeiling en medewerkerstevredenheidsspeiling komt het thema veiligheidsbeleving van de leerlingen terug.

Resultaten

De schoolgemiddelden voor de schalen welbevinden, pestbeleving en veiligheidsbeleving zijn:

	Gemiddelde score	Standaarddeviatie (gemiddelde afwijking van het gemiddelde)
Welbevinden	3,14	0,18
Pestbeleving	3,69	0,12
Veiligheidsbeleving	3,49	0,17

De **antwoordopties** binnen deze vragenlijsten van Zien! zijn voor de schalen Welbevinden en Veiligheidsbeleving en de daarbij behorende score:

1. Dat is (bijna) nooit zo
2. Dat is soms zo
3. Dat is vaak zo
4. Dat is (bijna) altijd zo

De **antwoordopties** binnen deze vragenlijsten van Zien! zijn voor de schaal Pestbeleving en de daarbij behorende score:

1. Dat is (bijna) altijd zo
2. Dat is vaak zo
3. Dat is soms zo
4. Dat is (bijna) nooit zo

Schaal 'Pestbeleving' (aantasting veiligheid)

	Percentage respondenten dat gekozen heeft 'dat is (bijna) altijd zo'	Percentage respondenten dat gekozen heeft 'dat is vaak zo'
Andere kinderen doen mij pijn.	3,97% (7 leerlingen)	5,56% (5 leerlingen)
Andere kinderen schelden mij uit.	2,38% (10 leerlingen)	7,94% (3 leerlingen)
Andere kinderen sluiten mij buiten.	3,17% (6 leerlingen)	4,76% (6 leerlingen)
Andere kinderen lachen mij uit.	3,97% (5 leerlingen)	3,97% (5 leerlingen)

leerkrachtvragenlijst							
Jaar	BT	WB	SI	SA	SF	IB	IL
22-23	87%	93%	90%	88%	90%	90%	86%
21-22	86%	92%	90%	90%	90%	88%	90%
20-21	84%	91%	84%	86%	84%	86%	87%
19-20	87%	93%	92%	90%	89%	88%	88%
18-19	86%	89%	91%	86%	90%	86%	90%

leerlingvragenlijst									
Jaar	BT	WB	RK	AN	PB	PG	VB	RN	RG
22-23	77%	78%	83%	70%	89%	94%	82%	73%	78%
21-22	77%	80%	85%	71%	89%	83%	84%	72%	77%
20-21	76%	82%	83%	66%	88%	94%	82%	72%	7%
19-20	73%	78%	82%	65%	87%	92%	81%	73%	74%
18-19	72%	79%	82%	63%	86%	92%	79%	71%	72%

Leerkrachtvragenlijst			Leer- en leefklimaat							Sociale vaardigheden	
	BT	WB	BT	WB	RK	AN	PB	PG	VB	RN	RG
5A			79%	82%	79%	74%	82%	93%	82%	71%	79%
6A	81%	96%	74%	74%	81%	63%	88%	95%	76%	75%	81%
6B	89%	97%	77%	73%	86%	64%	92%	94%	85%	64%	67%
7B	89%	92%	86%	84%	94%	82%	91%	95%	92%	85%	90%
7A	88%	93%	76%	81%	78%	74%	90%	97%	78%	72%	78%
8A	89%	89%	72%	74%	77%	64%	90%	91%	79%	70%	73%

Analyse van de gegevens

We zijn gematigd tevreden met de resultaten.

Plus (wat gaat goed):

- De pestbeleving is in de afgelopen vier schooljaren afgenomen. Acties lijken dus effect te hebben.
- Het overgrote deel van de kinderen (minimaal 80% per groep) voelt zich altijd veilig in en om de school.
- We halen uit de zachte gegevens van leerkrachten dat de veiligheid in vrijwel alle groepen goed is, in één groep voldoende.
- We ervaren (interne begeleiding, directie) in groepsbezoeken een ontspannen en veilige sfeer.
- Het welbevinden is in Zien! bij vijf van de zes groepen bovengemiddeld tot zeer bovengemiddeld.
- In het tevredenheidsonderzoek (B&T, november 2021) gaven slechts 3 van de 88 kinderen aan zich niet veilig te voelen in of rond de school.
- Ouders geven in het tevredenheidsonderzoek (B&T, november 2021) aan dat zij ruim voldoende tot goed tevreden zijn over hoe de school een veilige omgeving creëert voor de kinderen. Zij zijn op alle vlakken van schoolklimaat/sociale veiligheid positiever dan drie jaar geleden.

Delta (wat kan beter):

- Vijf van de zes groepen scoren (iets) ondergemiddeld op veiligheidsbeleving.
- 18 procent van de kinderen geeft aan zich wel eens onveilig te voelen in en om de school. Voorgaande jaren was dit 16 (2021-2022), 18 (2020-2021) en 19 (2019-2020) procent.
- Het tevredenheidsonderzoek (B&T, november 2021) gaf aan dat het schoolplein de plek is waar kinderen zich soms onveilig voelen.

- In het tevredenheidsonderzoek viel op dat kinderen aangaven dat andere kinderen hen incidenteel expres pijn deden.

Gestelde ambities vorig jaar: wel of niet behaald?

'Het welbevinden staat voorop', schrijven wij in onze missie/visie. **Daarin gaan we dus altijd voor 100%!** De ambities hieronder zijn ambities die volgend jaar minimaal gerealiseerd willen hebben. We stellen die doelen om planmatig te werken aan de verbetering van de veiligheidsbeleving en hierin realistisch te zijn.

- Welbevinden: **minimaal 80% of hoger, ambitie 85% in dit schooljaar.**
- Pestbeleving: **minimaal 89% of hoger, ambitie 91% in dit schooljaar.**
- Veiligheidsbeleving: **minimaal 84% of hoger, ambitie 86% in dit schooljaar.**

Vervolgacties

De volgende acties waren al in gang gezet:

- April 2023: in het team is de veiligheidsbeleving besproken, de analyse / acties van vorig jaar zijn geëvalueerd. We hebben acties geformuleerd en deze geordend op haalbaarheid en effectiviteit;
- Mei 2023: het onderwerp veiligheidsbeleving stond op het programma tijdens een groepsvergadering. Daar hebben de kinderen samen nagedacht over waar ze zich onveilig voelen;
- Juni 2023: het onderwerp veiligheidsbeleving stond op het programma tijdens de leerlingenraad, waarbij directie samen met twee klassenvertegenwoordigers uit iedere bovenbouwgroep vergadert.

Het effect daarvan is:

- Dat opnieuw duidelijk is geworden, net als vorig jaar, dat toiletten, gangen en het plein soms als onveilige plek worden ervaren;
- Dat duidelijk is geworden dat kinderen zich vooral onveilig voelen op plekken en/of op momenten dat er geen of weinig toezicht is.

De volgende acties, vanuit de leerlingenraad en het teamoverleg, zullen gaan plaatsvinden of hebben plaatsgevonden. De acties in het oranje behoeven extra focus:

- o We spelen in drie groepen buiten tussen de middag. Het aantal conflicten is, door meer ruimte voor ieder kind en het lagere aantal kinderen op het plein, drastisch verminderd.
- o Een groepsbespreking n.a.v. de monitorgegevens / data. Dit wordt besproken door de klassenvertegenwoordigers in de leerlingenraad. Vervolgens is er een terugkoppeling vanuit de leerlingenraad over de huidige acties. Dit doen de klassenvertegenwoordigers in de klassen tijdens een volgende groepsvergadering.
- o Er is begeleiding in pedagogisch/didactisch handelen volgens de vreedzame schoolprincipes beschikbaar voor collega's (meestal ondersteuning) die dit zelf aangeven of waarvan we vinden dat dit nodig is. Dit wordt jaarlijks herhaald. Tijdens het schooljaar wordt twee keer gemonitord hoe het gaat met de afspraken en waar men tegenaan loopt.
- o **Een stappenplan in hoe om te gaan met conflicten tussen kinderen. Iedere collega die buiten loopt moet hier van op de hoogte zijn en dit inzetten.**
- o In tijden van veel conflicten wordt na iedere pauze besproken hoe het gegaan is in de pauze.
- o Afspraken van het werken op de gang wordt besproken met kinderen en is zichtbaar in de gang opgehangen.

- Toezicht houden op meerdere plekken op het plein, dus verspreid, door de twee pleinwachters. Hierbij wordt ook gezorgd voor het sluiten van de deur bij de groepen 3 / kleuterbouw en het aanspreken van kinderen die hier naar binnen gaan / spelen.
- Aan mediators moet geleerd worden hoe zij buiten zichtbaar en beschikbaar zijn en wat hun helpende rol is. Minimaal drie keer per jaar met de hele groep bij elkaar. Daarnaast is een voorstelronde van de mediators, aan het begin van het jaar, wenselijk.
- Veiligheid in de gang met naar binnen / naar buiten gaan doen we niet meer door buiten in rijen te verzamelen. Daar ontstaan conflicten. Daarentegen kunnen leerkrachten zichtbaarder zijn in de gangen met naar buiten / naar binnen gaan en kinderen aanspreken op het rustig door de school lopen. De pleindienst gaat, als de bel gaat, mee met de kinderen om op centrale plekken overzicht te houden (voetbalkooi groep 6 t/m 8, de gang naast het lokaal van de eerste groep van de middenbouw, de gang bij het lokaal van groep 3).
- Standaardtekst van pagina 2 van dit document met collega's delen, om kinderen goed uit te leggen wat het doel van de vragenlijst is en vragen illustreren met voorbeelden.
- Het kwaliteitsteam gedrag werkt onderzoeksmatig aan de vraag: Hoe gedragen we ons binnen (m.n. gangen) en hoe gedragen we ons buiten (plein)? Wat is er nodig om in het team verantwoordelijkheid te nemen en zo verandering te creëren op zowel veiligheid als een fijne rustige opgeruimde sfeer?

Ambities schooljaar 2023-2024. Omdat we met Kindbegrip gaan werken, is nog niet duidelijk of ook deze percentages de getallen zijn waarmee we zullen werken.

- Welbevinden: minimaal 80% of hoger, ambitie 85% in dit schooljaar.
- Pestbeleving: minimaal 89% of hoger, ambitie 91% in dit schooljaar.
- Veiligheidsbeleving: minimaal 84% of hoger, ambitie 86% in dit schooljaar.

Eugenie Galiart – IB-er

Jos Wever – directeur